

Vyvěšeno dne: 12. 12. 2025

Svěšeno dne: 29. 12. 2025

23 Cdo 3345/2024-329

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Tůmy, Ph.D., a soudců JUDr. Pavla Horáka, Ph.D., a JUDr. Bohumila Dvořáka, Ph.D., ve věci žalobkyně **PENTA INVESTMENTS LIMITED**, se sídlem v Saint Helier, 3rd Floor Osprey House, 5-7 Old Street, Normanské ostrovy, zastoupené Mgr. Jiřím Melkusem, advokátem se sídlem v Praze 1, Washingtonova 1624/5, proti žalované **České televizi**, se sídlem v Praze 4, Na Hřebenech II 1132/4, identifikační číslo osoby 00027383, o ochranu pověsti právnické osoby, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 21 Cm 15/2019, o dovolání žalované proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 5. 2024, č. j. 3 Cmo 97/2021-302, tak to :

I. Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 28. 5. 2024, č. j. 3 Cmo 97/2021-302, **se** ve výroku I **mění** tak, že rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 3. 8. 2020, č. j. 21 Cm 15/2019-174, se ve výroku II potvrzuje.

II. Žalobkyně **je povinna** zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů částku 5 100 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Městský soud v Praze (dále jen „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 3. 8. 2020, č. j. 21 Cm 15/2019-174, uložil ve výroku I žalované povinnost do jednoho měsíce od právní

moci rozsudku v nejbližší další reportáži z cyklu pořadu „Nedej se“ zveřejnit omluvu žalobkyni ve znění blíže specifikovaném v tomto výroku. Ve výroku II zamítl žalobu v rozsahu uložení povinnosti žalované odstranit ze svých internetových stránek www.ceskatelevize.cz reportáž, kterou odvysílala dne 5. 11. 2017 v pořadu „Nedej se plus“ v díle s názvem „Praha: město v defenzivě“ na programu ČT 2. Ve výroku III zamítl žalobu v rozsahu uložení povinnosti žalované se při informování veřejnosti o projektu žalobkyně na brownfieldu v blízkosti pražského Masarykova nádraží zdržet propojování s tématy, která s projektem nesouvisí, zejména spojování projektu s problematikou údajných vazeb žalobkyně na čínskou kontrarozvědku a čínské finance, spojování projektu se společností CEFC či spojování projektu s informacemi o trestním stíhání společníků žalobkyně. Ve výroku IV rozhodl o nákladech řízení tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu.

2. K odvolání žalobkyně i žalované Vrchní soud v Praze (dále jen „odvolací soud“) rozsudkem ze dne 28. 2. 2022, č. j. 3 Cmo 97/2021-241, změnil výrok I rozsudku soudu prvního stupně tak, že žalobu o uložení povinnosti žalované uveřejnit tam uvedenou omluvu zamítl a změnil výrok II tak, že žalované uložil povinnost odstranit ze svých internetových stránek www.ceskatelevize.cz z výše specifikované reportáže její část, počínaje slovy redaktora „Společnost, která za loňský rok vykazala...“ a konče slovy redaktora „...vyšetřován protikorupční policií.“ a dále část reportáže počínaje slovy redaktora „Administrativní centrum Florentinum...“ a konče slovy Ing. Petra Paličky „nějakou nekomplikovanou čistou architekturou.“, ve zbytku výrok II a výrok III potvrdil (první výrok) a rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu (druhý výrok).

3. K dovolání žalované Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 31. 5. 2023, sp. zn. 23 Cdo 2482/2022, rozsudek odvolacího soudu ve výroku I v rozsahu, v jakém byl změněn výrok II rozsudku soudu prvního stupně, a ve výroku II zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

4. Předmětem sporu mezi stranami je reportáž, kterou žalovaná v pořadu „Nedej se plus“ odvysílala dne 5. 11. 2017 na svém programu ČT2 a současně ji zveřejnila na svých webových stránkách. Reportáž se týkala záměru výstavby projektu žalobkyně Central business district, který má být postaven v Praze v blízkosti Masarykova nádraží. V reportáži byly prezentovány informace, že žalobkyně byla na Slovensku podezřelá z účasti na korupčním skandálu Gorila, že pan Marek Dospiva byl v České republice vyšetřován protikorupční policií, že žalobkyně budovu centra Florentina prodala v roce 2016 čínské společnosti, včetně uvedení informací o této společnosti, a že zakladatelé žalobkyně získali počáteční kapitál dovozem textilních výrobků z Číny. Žalobkyně měla za to, že žalovaná touto reportáží významně zasáhla do její pověsti, neboť ji v reportáži vykreslila jako nedůvěryhodného podnikatele s vazbami na čínskou rozvědku a na subjekty, které při své obchodní činnosti nepostupují dle pravidel, a žalobkyně se s důsledky reportáže nyní musí vyrovnávat v obchodním styku.

5. Žalobkyně se proto žalobou domáhala omluvy, odstranění reportáže z webových stránek žalované a toho, aby bylo žalované uloženo zdržet se při informování veřejnosti propojování jejího projektu s nesouvisejícími tématy. Po kasačním rozsudku Nejvyššího soudu zůstal předmětem řízení již pouze nárok na uložení povinnosti žalované odstranit části reportáže z webových stránek. Nejvyšší soud odvolacímu soudu uložil, aby se dostatečně zabýval poměřováním dvou střetávajících se ústavně zaručených práv (práva na svobodu projevu a práva na ochranu pověsti), jak požaduje ustálená judikatura, neboť dosavadní závěr odvolacího soudu, že uveřejnění pravdivých informací o hospodářských aktivitách žalobkyně (či jejího společníka) v souvislosti s diskusí o věci veřejného zájmu vybočilo z rámce výkonu

práva na svobodu slova a na informace, shledal jako neopodstatněný, resp. minimálně předčasný.

6. Odvolací soud následně (v pořadí již druhým) rozsudkem ze dne 28. 5. 2024, č. j. 3 Cmo 97/2021-302, rozhodl v rozsahu, v němž mu byla věc vrácena k dalšímu řízení, se stejným výsledkem jako ve svém původním rozhodnutí, tedy změnil rozsudek soudu prvního stupně ve výroku II tak, že žalované uložil povinnost odstranit ze svých internetových stránek www.ceskatelevize.cz z výše specifikované reportáže její část, počínaje slovy redaktora „Společnost, která za loňský rok vykazala...“ a konče slovy redaktora „...vyšetřován protikorupční policií.“ a dále část reportáže počínaje slovy redaktora „Administrativní centrum Florentinum...“ a konče slovy Ing. Petra Paličky „nějakou nekomplikovanou čistou architekturou.“ (první výrok) a rozhodl o nákladech řízení před soudy obou stupňů tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu (druhý výrok).

7. Odvolací soud v napadeném rozsudku shrnul závěry judikatury i právní názor dovolacího soudu vyjádřený v kasačním rozsudku a uvedl, že se zaměřil na posouzení závadnosti informací uvedených v předmětné reportáži, neboť požadavkem dovolacího soudu bylo dle mínění soudu odvolacího to, aby náležitě odůvodnil, v čem jsou tyto informace zavádějící. Odvolací soud uvedl, že zavádějící povahu nabyly informace o osobách zakladatelů žalobkyně způsobem, jakým byly v reportáži prezentovány. Uvedl, že pokud jsou v úvodu reportáže předkládány divákům informace o osobách zakladatelů a o tom, že žalobkyně a jeden z jejích zakladatelů byli podezřelými z trestné činnosti, jsou tyto informace snadno zapamatovatelné a ovlivňují dojem, který má divák z dalšího obsahu reportáže. To je dle odvolacího soudu dále posíleno informacemi o prodeji předchozího obdobného projektu žalobkyně (centra Florentinum) čínské společnosti, včetně uvedení informací o této společnosti a informací, že zakladatelé žalobkyně získali počáteční kapitál dovozem textilních výrobků z Číny, a vyjádřením sinologa. Vážnost těchto informací pak byla v reportáži zdůrazněna dramatickým hudebním podtextem.

8. Odvolací soud uzavřel, že takový způsob podání (jinak pravdivých) informací odpovídá spíše bulvární žurnalistice, nikoli médiu veřejné služby, kterým je žalovaná a v pravdivost jejíchž informací veřejnost oprávněně spoléhá. Odvolací soud tak setrval na svém závěru, že žalovaná zveřejněním předmětných informací neoprávněně zasáhla do pověsti žalobkyně ve smyslu § 135 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, (dále také jen „o. z.“). Na tomto závěru dle odvolacího soudu nic nemění ani skutečnost, že zveřejněné informace byly součástí diskuse o věci veřejného zájmu, v níž jsou přípustné i takové (pravdivé) informace, které nemusí být dotčenou osobou vnímány pozitivně. Zvýraznění uvedených informací o žalobkyni vyvolávající dojem o protiprávní činnosti žalobkyně bylo dle odvolacího soudu již za hranou cíle reportáže, pokud tímto cílem měla být kritika činnosti Magistrátu hlavního města Prahy a povolání staveb, které dle kritiků nejsou ve veřejném zájmu.

II. Dovolání a vyjádření k němu

9. Rozsudek odvolacího soudu napadla žalovaná dovoláním, jehož přípustnost spatřovala v tom, že rozsudek odvolacího soudu závisí ve smyslu § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, (dále jen „o. s. ř.“) na vyřešení otázky hmotného práva týkající se poměrování střetávajících se ústavně zaručených práv při posuzování neoprávněnosti zásahu do pověsti právnické osoby, při jejímž řešení odvolací soud nerespektoval závazný právní názor

dovolacího soudu a odchýlil se od ustálené rozhodovací praxe. Dovolatelka uplatnila dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 241a odst. 1 o. s. ř.

10. Dovolatelka s odkazem na judikaturu vztahující se k poměřování dvou střetávajících se ústavně zaručených práv při posuzování zásahu do pověsti právnické osoby namítala, že odvolací soud ani po zrušení předchozího rozsudku nezkoumal míru zásahu do práva na ochranu pověsti, přičemž k zásahu mělo dojít toliko uvedením pravdivých informací, které dle odvolacího soudu nabyly povahu zavádějících informací způsobem prezentace a dramatickým hudebním podkresem. Dovolatelka poukázala na to, že informace v reportáži souvisely výhradně s podnikatelskými aktivitami žalobkyně či jejího společníka a nelze tak uzavřít, že by se jednalo o informace v kontextu věci nepatřičné, resp. že by byly primárně motivované záměrem hanobit žalobkyni, a že by tedy s projektem žalobkyně „ani vzdáleně nesouvisely“. Shrnula, že autoři reportáže nevybočili z mezí svobody projevu a že pravdivé informace nebyly v reportáži podány zkreslujícím způsobem a hudební podkres, který je používán i u ostatních reportáží z cyklu „Nedej se“, není dostatečným důvodem pro to, aby žalované soud uložil odstranění části reportáže. Dovolatelka proto navrhla, aby dovolací soud napadené rozhodnutí změnil ve výroku I tak, že se žaloba zamítá a že je žalobkyně povinna zaplatit náhradu nákladů řízení před soudy všech stupňů, příp. aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

11. Žalobkyně ve vyjádření k dovolání uvedla, že dovolání není přípustné, neboť odvolací soud se neodchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, tudíž není dle jejího názoru dán ani dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci. Navrhla, aby dovolací soud dovolání odmítl, příp. zamítl, a uložil žalované náhradu nákladů dovolacího řízení.

III. Přípustnost dovolání

12. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, oprávněnou a řádně zastoupenou osobou podle § 241 odst. 2 písm. b) o. s. ř., posuzoval, zda je dovolání přípustné.

13. Podle § 236 odst. 1 o. s. ř. lze dovoláním napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští.

14. Podle ustanovení § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně, anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

15. Dovolání žalované je přípustné podle § 237 o. s. ř. pro řešení otázky týkající se poměřování střetávajících se ústavně zaručených práv při posuzování neoprávněnosti zásahu do pověsti právnické osoby, konkrétně toho, zda uveřejnění informací souvisejících s podnikatelskou činností žalobkyně (či jejího společníka), o nichž nebylo zjištěno, že by se jednalo o informace nepravdivé, týkajících se developerského projektu žalobkyně, představovalo neoprávněný zásah do pověsti žalobkyně. Odvolací soud se při řešení této otázky odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu i Ústavního soudu.

IV. Důvodnost dovolání a právní úvahy dovolacího soudu

16. Dovolání je důvodné, neboť rozhodnutí odvolacího soudu při vyřešení této otázky spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 1 o. s. ř.).

17. Právní posouzení věci je činnost soudu spočívající v podřazení zjištěného skutkového stavu pod hypotézu (skutkovou podstatu) vyhledané právní normy, jež vede k učinění závěru, zda a komu soud právo či povinnost přizná, či nikoliv.

18. Nesprávným právním posouzením věci je obecně omyl soudu při aplikaci práva na zjištěný skutkový stav (skutková zjištění), tj. jestliže věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

19. Podle článku 10 odst. 1 Listiny má každý právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.

20. Podle § 135 odst. 1 o. z. právnická osoba, která byla dotčena zpochybněním svého práva k názvu nebo která utrpěla újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva, nebo které taková újma hrozí, zejména neoprávněným užitím názvu, se může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.

Judikatorní východiska posuzování zásahu do pověsti právnické osoby

21. Dovolací soud ve své rozhodovací praxi dospěl (na základě výkladu § 19b odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, dále též jen „obč. zák.“, jehož principy se při posouzení neoprávněnosti zásahu do pověsti právnické osoby uplatní obdobně i v poměrech právní úpravy účinné od 1. 1. 2014, srov. například rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 14. 3. 2018, sp. zn. 23 Cdo 5173/2017, a ze dne 19. 6. 2018, sp. zn. 23 Cdo 5145/2017) k závěru, podle kterého ke vzniku deliktních závazků z neoprávněného zásahu do pověsti právnické osoby musí být jako předpoklad odpovědnosti splněna (mimo jiné) podmínka existence konkrétního zásahu vůči pověsti právnické osoby (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. 7. 2009, sp. zn. 30 Cdo 2448/2007). Musí zde proto existovat takové neoprávněné jednání žalovaného, jež je objektivně způsobilé zasáhnout do pověsti žalobce jako právnické osoby (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6. 9. 2011, sp. zn. 30 Cdo 149/2010, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2020, č. j. 23 Cdo 3945/2019, a judikaturu tam citovanou).

22. Ochrana (dobré) pověsti je chápána jako ústavní hodnota bez ohledu na to, zda jde o pověst osoby fyzické či právnické (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 3. 2018, sp. zn. 23 Cdo 5173/2017). Pro posouzení okolností zásahu do pověsti právnické osoby podle § 135 odst. 2 o. z. uveřejněním znevažujícího výroku týkajícího se právnické osoby je proto možno přiměřeně vycházet ze závěrů rozhodovací praxe dovolacího soudu o posuzování zásahu do (všeobecného) absolutního osobnostního práva člověka snížením jeho cti a vážnosti, resp. jeho pověsti (srov. například rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 3. 9. 2002, sp. zn. 28 Cdo 1375/2002, a ze dne 6. 9. 2011, sp. zn. 30 Cdo 149/2010, dále pak například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2008, sp. zn. 30 Cdo 1385/2006, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2011, sp. zn. 23 Cdo 2758/2010, či rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 27. 3. 2013, sp. zn. 23 Cdo 1551/2011, a ze dne 25. 2. 2015, sp. zn. 23 Cdo 3132/2014).

23. Posuzování neoprávněnosti zásahu do pověsti právnické osoby uveřejněním znevažujícího výroku je založeno na vzájemném poměrování střetávajících se ústavně zaručených práv, a to základního práva každého (tj. i osoby právnické) na zachování dobré

pověsti dle čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a práva na svobodu projevu a na informace dle čl. 17 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2020, sp. zn. 23 Cdo 3945/2019, a judikaturu tam citovanou).

24. Ustálená rozhodovací praxe dovolacího soudu a Ústavního soudu přitom důsledně vychází ze zásady rovnosti uvedených ústavních práv, podle které žádné z těchto ústavně zaručených práv není samo o sobě nadřazeno druhému (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 6. 2011, sp. zn. 30 Cdo 3063/2009, či nález Ústavního soudu ze dne 10. 12. 1997, sp. zn. II. ÚS 357/96). Proto je třeba vždy vážit konkurující si ústavně chráněné statky s ohledem na konkrétně skutkově utvořený základ, a to v tom smyslu a tak, aby oba konkurující si statky byly v co největší míře zachovány, a nelze-li tomuto požadavku vyhovět, je třeba zdůvodnit zásah do jednoho z konkurujících si statků při uplatnění principů proporcionality (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 7. 2013, sp. zn. 30 Cdo 1483/2013, či nález Ústavního soudu ze dne 17. 7. 2007, sp. zn. IV. ÚS 23/05).

25. Pro oblast ochrany pověsti dotčené osoby (tj. včetně osob právnických) se uvedená zásada projevuje tím, že je třeba vždy zkoumat míru (intenzitu) tvrzeného porušení základního práva na ochranu dobré pověsti, a to v kontextu se svobodou projevu a s právem na informace a se zřetelem na požadavek proporcionality uplatňování těchto práv a jejich ochrany (srov. například rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2006, sp. zn. 30 Cdo 2796/2005, a ze dne 18. 3. 2008, sp. zn. 30 Cdo 5018/2007, či nález Ústavního soudu ze dne 8. 2. 2000, sp. zn. I. ÚS 156/99).

26. Proto podmínky vzniku deliktních závazků z neoprávněného zásahu do pověsti právnické osoby je třeba posoudit vždy podle konkrétních okolností věci (srov. například rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2011, sp. zn. 30 Cdo 5111/2009, a ze dne 6. 9. 2011, sp. zn. 30 Cdo 149/2010).

27. Ústavní soud ve své judikatuře formuloval test sestávající z osmi kritérií, které je třeba posuzovat při poměřování dvou výše uvedených ústavně zaručených práv. Podle Ústavního soudu tak při řešení kolize mezi základním právem na svobodu projevu a základním právem na ochranu pověsti jednotlivce musí být brána v potaz zejména 1) povaha výroku (tj. zda jde o skutkové tvrzení či hodnotový soud), 2) obsah výroku (např. zda jde o projev „politický“ či „komerční“), 3) forma výroku (zejména nakolik je předmětný výrok expresivní či dokonce vulgární), 4) postavení kritizované osoby (např. zda jde o osobu veřejně činnou či dokonce o osobu aktivní v politickém životě, případně o osobu veřejně známou), 5) zda se výrok (kritika) dotýká soukromé či veřejné sféry této kritizované osoby, 6) chování kritizované osoby (např. zda kritiku sama „vyprovokovala“ či jak se posléze ke kritice postavila), 7) kdo výrok pronáší (např. zda se jedná o novináře, běžného občana, politika apod.) a konečně, 8) kdy tak učiní (tzn. např. jaké měl či mohl mít jeho autor v daný okamžik k dispozici konkrétní údaje, z nichž vycházel, a v jaké situaci tak učinil). Každý z těchto faktorů hraje jistou roli při hledání spravedlivé rovnováhy mezi základními právy stojícími v kolizi, ovšem jejich relativní váha závisí vždy na jedinečných okolnostech každého případu. Zároveň Ústavní soud zdůrazňuje, že tento výčet relevantních faktorů není taxativní; v úvahu musí být vždy vzat celkový kontext věci a ve specifických případech mohou být významné i okolnosti, jež nelze do žádné z právě zmíněných kategorií zařadit (viz blíže nález Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2015, sp. zn. II. ÚS 2051/14, či nález ze dne 14. 4. 2015, sp. zn. II. ÚS 2296/14).

28. V tomto rámci je pak při posuzování otázky, zda jednání spočívající v uveřejnění výroku způsobilého zasáhnout do pověsti právnické osoby je neoprávněné, nutno dle ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu rozlišovat, zda posuzovaný výrok má povahu skutkového tvrzení či hodnotícího úsudku (kritiky).

29. Skutkové tvrzení se opírá o fakt, o objektivně existující realitu, která je zjistitelná pomocí dokazování; pravdivost tvrzení je tedy ověřitelná. Proto pravdivá informace není v zásadě způsobilá zasáhnout do pověsti jiného, pokud není podána tak, že zkresluje skutečnost (aniž by však zároveň nemohla zasáhnout do jiné osobní hodnoty dotčeného) (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2021, sp. zn. 23 Cdo 327/2021, uveřejněný pod číslem 66/2022 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

30. Jde-li o tvrzený zásah do pověsti uveřejněním skutkového tvrzení, dospěl dovolací soud ve svém rozhodování k závěru, podle kterého neoprávněným zásahem do práva na ochranu pověsti právnické osoby je v zásadě každé nepravdivé tvrzení nebo obvinění, které zasahuje její pověst. Uveřejnění nepravdivého údaje nicméně nemusí automaticky znamenat takovýto zásah, ten je dán pouze tehdy, jestliže přesáhl určitou přípustnou intenzitu takovou měrou, kterou již tolerovat nelze (srov. například rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 2. 2. 2006, sp. zn. 32 Odo 1159/2004, nebo ze dne 31. 1. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2887/2010, či usnesení ze dne 30. 11. 2011, sp. zn. 23 Cdo 2758/2010, a ze dne 27. 11. 2018, sp. zn. 23 Cdo 3568/2018, či ze dne 27. 9. 2023, sp. zn. 23 Cdo 583/2023).

31. Oproti tomu pravdivá informace není v zásadě způsobilá zasáhnout do práva na ochranu pověsti právnické osoby, ledaže by byla podána takovou formou a v takových souvislostech, že zkresluje skutečnost či vyvolává dojem zkreslení skutečnosti (například svým manipulativním výběrem a seřazením), zveličuje jednotlivé okolnosti, čímž působí difamačně (srov. například rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 6. 9. 2011, sp. zn. 30 Cdo 149/2010, nebo ze dne 25. 2. 2015, sp. zn. 23 Cdo 3132/2014 nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2011, sp. zn. 23 Cdo 2758/2010, popř. též nález Ústavního soudu ze dne 19. 12. 2007, sp. zn. III. ÚS 346/06, a tam citovaná rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. 4. 1995, Prager a Oberschlick proti Rakousku, č. 15974/90, ze dne 24. 2. 1997, De Haes a Gijssels proti Belgii, č. 19983/92, či ze dne 6. 5. 2003, Perna proti Itálii, č. 48898/99).

32. Proto kritiku počínání určité osoby, opírající se o okolnosti, o nichž je sdělován pravdivý údaj, nelze zpravidla pokládat za neoprávněnou, a to i když v kritice bylo použito v odpovídající míře (tj. nikoli bez rozumného opodstatnění) ironizování, odsuzování a zavrhování kritizovaného počínání dotčené osoby (srov. například stanovisko bývalého Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 18. 9. 1969, sp. zn. Cpj 138/69, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 19. 7. 1995, sp. zn. Cdon 24/95, uveřejněný pod číslem 15/1996 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo jeho usnesení ze dne 3. 12. 2002, sp. zn. 28 Cdo 1524/2002).

33. Zároveň je nutno i v případě uveřejnění pravdivé informace zkoumat, zda forma a způsob veřejné prezentace jsou přiměřené a zda zásah do pověsti je nevyhnutelným průvodním jevem např. výkonu kritiky, tedy zda primárním cílem kritiky není hanobení a zneuctění dané osoby (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 6. 2007, sp. zn. 30 Cdo 664/2007, a judikaturu tam citovanou).

34. Při poměrování střetu shora uvedených ústavních práv rovněž nelze pominout skutečnost, zda se kritika týká záležitosti veřejného zájmu. Debata o věcech veřejných požívá velmi silnou ochranu. Svoboda projevu totiž představuje jeden ze základních pilířů demokratické společnosti, jednu ze základních podmínek jejího pokroku a rozvoje každého jednotlivce, přičemž se vztahuje nejen na informace a myšlenky, které jsou přijímané příznivě či jsou považovány za neškodné či bezvýznamné, ale i na ty, které jsou nepříjemné, zraňují, šokují nebo znepokojují (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 6. 2019, sp. zn. 23 Cdo 3372/2018, popř. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 5. 2014, sp. zn. IV. ÚS 1511/13, a ze dne 3. 2. 2015, sp. zn. II. ÚS 2051/14).

35. Osoby dotčené debatou o věcech veřejných (tzv. osoby veřejného zájmu) proto požívají ve vztahu ke kritice jejich činnosti zásadně nižší ochrany než osoby soukromé sféry. Měřítka posouzení zveřejněných skutkových tvrzení a přiměřenosti hodnotících soudů jsou v případě těchto osob mnohem měkčí (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2012, sp. zn. 30 Cdo 3770/2011, uveřejněný pod číslem 31/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 7. 2016, sp. zn. 30 Cdo 464/2016, či aktuálně nález Ústavního soudu ze dne 26. 6. 2024, sp. zn. I. ÚS 2946/23).

36. Dovolací soud ve svém rozhodování dovodil, že tzv. osobou veřejného zájmu je v tomto smyslu osoba, jež vstoupila na veřejnou scénu. Tato osoba musí počítat s tím, že jakožto osoba veřejně známá bude pod drobnohledem veřejnosti, která se zajímá o její jak profesní, tak i soukromý život, a současně jej hodnotí, zvláště jedná-li se o osobu, která spravuje veřejné záležitosti. Na tyto osoby jsou z tohoto pohledu kladeny náročnější požadavky a veřejnost je oprávněna být informována tak, aby měla podklady pro posouzení způsobilosti této osoby, a to jak z hlediska její odbornosti, ale též například z hlediska jejich morálních předpokladů vykonávat činnost dotýkající se veřejných zájmů. Prezentace těchto údajů a jejich případná kritika však musí souviset s veřejnou činností, kterou daná osoba vykonává (srov. například usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 11. 2007, sp. zn. 30 Cdo 1174/2007, uveřejněné pod číslem 29/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, nebo jeho rozsudek ze dne 25. 11. 2014, sp. zn. 30 Cdo 2698/2014).

37. Věcí veřejnou je (kromě veškeré agendy státních institucí a činnosti osob působících ve veřejném životě) v zásadě vše, co na sebe upoutává veřejnou pozornost. Tyto veřejné záležitosti, resp. veřejná činnost jednotlivých osob, mohou být veřejně posuzovány (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2011, sp. zn. 30 Cdo 2563/2009, popř. nález Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2005, sp. zn. I. ÚS 453/03). Tzv. osobou veřejného zájmu je proto v zásadě každý, kdo hraje roli ve veřejném životě, včetně osob veřejného zájmu na základě svého chování, např. pokud taková osoba na sebe nejprve upozorní nějakým kontroverzním činem a posléze se k dané věci vyjadřuje do médií (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2012, sp. zn. 30 Cdo 3770/2011, uveřejněný pod číslem 31/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

38. Stejně tak je v rozhodovací praxi dovolacího soudu zdůrazňována zásadní role tisku (resp. publicistiky), jehož úkolem je šířit informace a myšlenky týkající se politických záležitostí, jakož i témat z ostatních oblastí veřejného zájmu. Nejenže úlohou tisku je šíření informací a myšlenek, veřejnost má současně právo tyto přijímat. Pro demokracii, chápanou jako vládu lidu, lidem a pro lid, je životní nutností šíření informací, myšlenek a názorů, ať už pochvalných či kritických, proto, aby byla veřejnost zásobena všemi dostupnými fakty nezbytnými pro vyvolání kvalitní debaty ve věcech celospolečenského zájmu a následného utváření názoru jednotlivců či k dosažení konsenzu o řízení a obstarávání věcí celospolečenského zájmu. Tím, že tisk (publicistika) informuje o záležitostech veřejného zájmu, zároveň upozorňuje na negativní jevy ohrožující chod demokratické společnosti; informace může být podnětem pro adekvátní nápravu ze strany příslušných orgánů či vyvolat určité vzepětí veřejnosti vyjadřující nespokojenost s momentálním stavem, které může vést k rychlejšímu odstranění negativ. Otevřenost odlišným názorům a kritickým pohledům skýtá obohacení společnosti, dostatek informací může napomáhat k bourání názorových stereotypů a podporovat zvýšení tolerance. V neposlední řadě svoboda projevu a právo na informace výrazně přispívají k osobnímu růstu jedince jak v oblasti intelektuální, tak osobnostní, což je taktéž v zájmu otevřené demokratické společnosti (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2011, sp. zn. 30 Cdo 4403/2009).

39. Dovolací soud ve své judikatuře vychází rovněž z toho, že mocenský zásah do svobody projevu za účelem ochrany pověsti jiných by se měl dostavit subsidiárně, tedy pouze tehdy, pokud škodu není možno napravit jinak, tj. např. užitím přípustných možností k oponování kontroverzním a zavádějícím názorům. Tak lze často minimalizovat škodlivý následek sporných výroků mnohem efektivněji než cestou soudního řízení. Pro osoby činné v oblasti veřejného života, ať již jde o politiky nebo o osobnosti veřejně známé, obecně platí, že mimo jiné disponují mnohem snadnějším přístupem k médiím a mají tak mnohem snadnější možnost vyvrátit to, co ony samy považují za smyšlenky. Státní moc proto může diskusi o těchto otázkách regulovat jen výjimečně a jen v míře zcela nezbytně nutné (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2021, sp. zn. 23 Cdo 327/2021, uveřejněný pod číslem 66/2022 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, a jeho rozsudky ze dne 27. 1. 2011, sp. zn. 30 Cdo 2563/2009, či ze dne 29. 11. 2012, sp. zn. 30 Cdo 524/2011, popř. nález Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 367/03).

40. Rovněž rozhodovací praxe Evropského soudu pro lidská práva zdůrazňuje, že existuje jen malý prostor pro omezení politického projevu nebo diskuse o otázkách veřejného zájmu podle čl. 10 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášené pod č. 209/1992 Sb., dále též jen „Úmluva“). Jedná se o oblast, ve které musí být jakákoli omezení svobody projevu vykládána úzce. Pro ospravedlnění takových omezení jsou nutné velmi pádné důvody. V takové diskusi nelze navíc vždy očekávat poskytování zcela objektivních informací, přípustná je určitá míra nadsázky nebo dokonce provokace, která má upoutat pozornost veřejnosti, nejsou-li prezentovány bezdůvodně urážlivou a nevhodnou formou nebo překračující obecně přijatelnou míru přehánění (srov. například rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ze dne 8. 7. 1999, Ceylan proti Turecku, č. 23556/94, ze dne 25. 11. 1996, Wingrove proti Spojenému království, č. 17419/90, ze dne 7. 2. 2012, Axel Springer AG proti Německu, č. 39954/08, ze dne 2. 10. 2012, Yordanova a Toshev proti Bulharsku, č. 5126/05, a ze dne 5. 7. 2016, Kurski proti Polsku, č. 26115/10). Dle rozhodování Ústavního soudu silnější ochrana svobody projevu vyplývá zejména ze skutečnosti, že se projev týká věci veřejné, jsou jím reprezentovány názory voličstva či tento projev jinak přispívá k veřejné debatě (srov. aktuálně například nález Ústavního soudu ze dne 26. 6. 2024, sp. zn. I. ÚS 2946/23).

Právní posouzení v poměrech projednávané věci

41. Při aplikaci výše shrnutých východisek rozhodovací praxe na nyní projednávaný případ je třeba uzavřít, že právní posouzení odvolacího soudu je nesprávné. Odvolací soud dospěl k závěru o tom, že žalovaná prezentováním informací, jejichž nepravdivost nebyla zjištěna, zasáhla do práva žalobkyně na ochranu pověsti toliko tím, jakým způsobem jinak pravdivé informace prezentovala. K tomuto závěru však dospěl na základě neúplného, a tudíž nesprávného, poměrování střetu práva na svobodu projevu a práva na ochranu pověsti osoby, když řádně nezohlednil okolnosti významné pro právní posouzení věci vyplývající ze shora uvedených judikatorních závěrů.

42. Jak již bylo uvedeno výše, v judikatuře byl formulován test zahrnující několik kritérií, které je třeba v případech poměrování dvou střetávajících se ústavně zaručených práv (práva na ochranu pověsti a práva na svobodu projevu) zohlednit. Mezi tato kritéria se řadí zejména (a) povaha výroku, (b) obsah výroku, (c) forma výroku, (d) postavení kritizované osoby, (e) zda se výrok dotýká soukromé či veřejné sféry kritizované osoby a chování kritizované osoby, (f) kdo výrok učinil a kdy tak učinil.

(a) Povaha výroku

43. V tomto kroku je třeba posoudit, zda sporný výrok měl povahu skutkového tvrzení, jehož pravdivost lze ověřit, či šlo o hodnotící soud vyjadřující subjektivní názor svého

původce, u něhož nelze ověřit pravdivost, ale posuzuje se, zda se opíral alespoň o určitý skutkový základ.

44. V projednávané věci nebylo pochyb o tom, že informace uvedené ve sporné reportáži, mají povahu skutkových tvrzení, jejichž pravdivost lze ověřit. Současně ze skutkových zjištění soudů obou stupňů (jimiž je dovolací soud vázán a nenáleží mu jejich přezkum) vyplývá, že informace uvedené v reportáži, tj. informace o žalobkyni a o osobách jejich zakladatelů a o osudu dřívějšího projektu žalobkyně, jsou pravdivé.

45. Podle výše citované judikatury není pravdivá informace v zásadě způsobilá zasáhnout do práva na ochranu pověsti právnické osoby, ledaže by byla podána takovou formou a v takových souvislostech, že zkresluje skutečnost či vyvolává dojem zkreslení skutečnosti. K posouzení těchto dalších okolností pak slouží následující kroky testu [v projednávané věci zejména krok pod bodem (c) týkající se formy výroku].

(b) a (d) Obsah výroku a postavení kritizované osoby

46. Z hlediska obsahu výroku je v projednávané věci zřejmé, že se nejednalo o výroky mající povahu obchodního sdělení (tzv. commercial speech), nýbrž šlo o výroky týkající se věci veřejného zájmu. Věcí veřejného zájmu je dle shora citované judikatury v zásadě vše, co na sebe upoutává veřejnou pozornost. Předmětem reportáže byla výstavba velkého developerského projektu v samotném centru hlavního města Prahy, jehož historické jádro je chráněno jako městská památková rezervace (srov. nařízení vlády č. 66/1971 Sb., o památkové rezervaci v hlavním městě Praze), zapsaná rovněž v Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Nepochybně pak takováto výstavba představuje, a to i vzhledem k samotné poloze předmětných nemovitostí, věc veřejného zájmu ve shora uvedeném smyslu. Tím spíše pak platí, že součástí diskuse o takové věci veřejného zájmu může být uvedení i takových (pravdivých) informací, které nemusí být dotčenou osobou vnímány pozitivně, nýbrž může se jednat i o informace, které se z jejího pohledu mohou jevit jako nepříjemné nebo zraňující (srov. zejm. již shora citovaný rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 6. 2019, sp. zn. 23 Cdo 3372/2018), což může podle okolností věci zahrnovat též uveřejnění informací z širšího rámce hospodářských (kontroverzně vnímaných) aktivit dotčené osoby. Výroky o věcech veřejného zájmu totiž požívají vyšší ochrany, neboť debata o věcech veřejných je jedním ze základních pilířů demokratické společnosti (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 6. 2019, sp. zn. 23 Cdo 3372/2018, či rozsudek ze dne 26. 10. 2011, sp. zn. 30 Cdo 4403/2009).

47. Co se týče postavení kritizované osoby, lze žalobkyni považovat za osobu dotčenou debatou o věcech veřejných na základě její vlastní aktivity. Žalobkyně totiž svými projekty a svojí činností (výstavbou velkých stavebních projektů majících vliv na podobu veřejného prostoru centra hlavního města Prahy) vědomě vstoupila na veřejnou scénu a musí proto počítat s tím, že bude pod drobnohledem společnosti. Osoby veřejného zájmu současně požívají ve vztahu ke kritice jejich činnosti nižší ochrany než osoby soukromé sféry, měřítko posouzení rozsahu zveřejněných skutkových tvrzení a přiměřenosti hodnotících soudů jsou pak dle judikatury v případě těchto osob mnohem měkčí (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2012, sp. zn. 30 Cdo 3770/2011, uveřejněný pod č. 31/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, či nález Ústavního soudu ze dne 26. 6. 2024, sp. zn. I. ÚS 2946/23).

(c) Forma výroku

48. V tomto kroku je třeba zkoumat, zda byl výrok expresivní či dokonce vulgární a zda tak jeho forma nevybočuje z mezí obecně uznávaných pravidel slušnosti. V projednávané věci je zřejmé, že forma prezentace informací v reportáži veřejnoprávní televize nebyla expresivní ani vulgární. V projednávané věci je ovšem třeba se zabývat

formou výroku také ve vztahu k tomu, zda pravdivá skutková tvrzení, která v zásadě nejsou způsobilá zasáhnout do práva na ochranu pověsti právnické osoby, nenaplnila formou, jakou byla prezentována, některou z výjimek z tohoto pravidla, tj. zda jinak pravdivé informace nebyly prezentovány manipulativním či zkreslujícím způsobem.

49. Odvolací soud považoval právě formu prezentace jinak pravdivých informací za klíčový důvod pro svůj závěr o tom, že žalovaná zasáhla do pověsti žalobkyně. Závadnost způsobu prezentování těchto informací odvolací soud spatřoval v tom, že byly uvedeny na začátku reportáže, byly doplněny (dle odvolacího soudu dramatickým) hudebním podkresem a jejich způsob podání tak odpovídal spíše bulvární žurnalistice, nikoli médiu veřejné služby, kterým je žalovaná.

50. Takové právní posouzení odvolacího soudu, který pouze na základě toho, že způsob prezentace pravdivých informací neodpovídal jeho představám o úrovni, jakou by měla mít reportáž veřejnoprávní televize, dovodil, že žalovaná zasáhla do pověsti žalobkyně, není správné. K tomu lze doplnit, že z hlediska ochrany pověsti právnické osoby v soukromém styku ve smyslu § 135 o. z. není samo o sobě rozhodující, zda žalovaná řádně plní či neplní některé zvlášť stanovené veřejnoprávní povinnosti vyplývající z jejího určitého (zákonem vymezeného) postavení či poslání (včetně např. povinnosti spočívající ve vyváženosti zpravodajství ve smyslu zákonem pro své potřeby zvlášť účelově vymezeného obsahu této povinnosti), neboť uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného (srov. § 1 odst. 1 o. z.).

51. Z výše citované judikatury plyne, že pravdivé informace jsou způsobilé zasáhnout do pověsti právnické osoby pouze za předpokladu, že jsou prezentovány manipulativním, zkreslujícím způsobem či způsobem vyvolávajícím dojem zkreslení skutečnosti (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. 2. 2015, sp. zn. 23 Cdo 3132/2014, či nálezy Ústavního soudu ze dne 19. 12. 2007, sp. zn. III. ÚS 346/06). O takový případ však v projednávané věci nešlo. Z pouhé skutečnosti, že žalovaná uvedla jinak pravdivé informace o žalobkyni, jejích podnikatelských aktivitách a aktivitách jejího společníka, na začátku samotné reportáže a že je doplnila určitým hudebním podkresem, nelze dovodit difamační charakter těchto informací, resp. že by primárním účelem reportáže nebylo věnovat se záležitosti veřejného zájmu, nýbrž ve skutečnosti pouze (a v tomto smyslu bezúčelně) zhanobit žalobkyni. Jinak řečeno, sama skutečnost, že způsob prezentace nemusí odpovídat představě o „vkusu“ novinářské práce, nepostačuje pro závěr o difamačním charakteru zveřejněných informací, pokud způsob prezentace pravdivých informací současně nepůsobil manipulativně či zkreslujícím dojmem a nebyl veden primárním zájmem hanobit žalobkyni.

(e) Zda se výrok dotýká soukromé či veřejné sféry kritizované osoby

52. V projednávané věci nebylo pochyb o tom, že informace zveřejněné v reportáži žalované se týkaly výhradně veřejné sféry žalobkyně, resp. její hospodářské činnosti, jejíž důsledky se dotýkají veřejného zájmu. Konkrétně se jednalo o informace týkající se podnikatelské činnosti žalobkyně (příp. podnikatelské činnosti jejího společníka), dále osudu obdobného dřívějšího projektu žalobkyně a v této souvislosti i mezinárodních obchodů žalobkyně či jejích zakladatelů s osobami z konkrétního státu. Nelze pominout ani skutečnost, že veškeré informace o žalobkyni zveřejněné v reportáži byly dohledatelné ve veřejně dostupných zdrojích (některé přímo na webových stránkách žalobkyně), což také svědčí o jejich veřejné povaze a o tom, že se týkaly toliko veřejné sféry žalobkyně.

53. Skutečnost, že se zveřejněné informace týkaly pouze veřejné sféry žalobkyně, nikoli její soukromé sféry, je důležitá pro závěr, že tyto informace nebyly zveřejněny nepatřičně, pouze za účelem hanobit žalobkyni a že by snad šlo o informace s projektem žalobkyně „ani vzdáleně nesouvisející“ (tak by tomu mohlo být v případě uveřejnění nesouvisejících

informací například o rodinných či jiných osobních problémech společníků této právnické osoby, nebo informací o některých dávných aspektech její podnikatelské činnosti, příp. o některých vnitřních záležitostech této právnické osoby).

(f) Kdo výrok učinil a kdy tak učinil

54. V projednávané věci předmětné informace o žalobkyni zveřejnila žalovaná jakožto veřejnoprávní médium v rámci reportáže odvysílané v pravidelném pořadu s názvem „Nedej se“ a učinila tak za situace, kdy informace zveřejněné v reportáži byly dohledatelné ve veřejně dostupných zdrojích (některé přímo na webových stránkách žalobkyně).

55. Nejvyšší soud připomíná, že judikatura opakovaně zdůrazňuje zásadní roli publicistiky v šíření informací a myšlenek týkajících se politických záležitostí i témat z ostatních oblastí veřejného zájmu. Pro demokracii, chápanou jako vládu lidu, lidem a pro lid, je životní nutností šíření informací, myšlenek a názorů, ať už pochvalných či kritických, proto, aby byla veřejnost zásobena všemi dostupnými fakty nezbytnými pro vyvolání kvalitní debaty ve věcech celospolečenského zájmu a následného utváření názoru jednotlivců či k dosažení konsenzu o řízení a obstarávání věcí celospolečenského zájmu (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 10. 2011, sp. zn. 30 Cdo 4403/2009).

56. V této souvislosti nelze opomenout, že předmětná reportáž představovala naplnění shora vymezeného tiskového (publicistického) účelu, jehož samotnou podstatou je šíření informací a myšlenek, které má veřejnost současně právo přijímat, zvláště jedná-li se o debatu ve věcech veřejného zájmu, včetně možného upozorňování na negativní jevy. Ochrana pověsti právnické osoby nesměruje k tomu, aby bylo možno o dotčené osobě uveřejňovat pouze takové informace, které tato osoba považuje za pro sebe pozitivní či pochvalné, resp. aby uveřejnění některé negativní (avšak nikoli nepravdivé) informace snad muselo být nezbytně doplňováno více či méně související chválou této osoby.

57. Z uvedeného vyplývá, že pro vyšší míru ochrany výroků žalované, resp. žalovanou zveřejněných pravdivých informací, svědčí i skutečnost, kdo výrok učinil (tj. žalovaná jako jeden ze subjektů sdělovacích prostředků v České republice) a že tak učinila v době, kdy prezentované informace o žalobkyni byly veřejně dohledatelné a týkaly se věci veřejného zájmu.

Shrnutí

58. Z aplikace jednotlivých kroků výše uvedeného testu v poměrech projednávané věci vyplývá, že žalovaná jakožto veřejnoprávní médium zveřejnila pravdivé informace o žalobkyni jako o osobě, jejíž činnost se týká věci veřejného zájmu, zveřejněné informace se zároveň týkaly pouze věcí souvisejících s veřejnou sférou žalobkyně, tj. s jejími hospodářskými aktivitami a s hospodářskými aktivitami jejího společníka (nejednalo se kupříkladu o informace dotýkající se její soukromé sféry či soukromé sféry členů žalobkyně) a reportáž se týkala věci veřejného zájmu – žalobkyní zamýšleného záměru výstavby developerského projektu Central Business District v městské památkové rezervaci hlavního města Prahy. Současně ze zjištěného způsobu zveřejnění těchto informací neplyne, že by nad rámec sdělení pravdivých tvrzení bylo s těmito informacemi žalovanou manipulováno či by jimi byla zkreslována skutečnost a že by jediným (primárním) cílem reportáže byla difamace žalobkyně, byť v ní mohly zaznít i informace, jež může žalobkyně i přes jejich pravdivost (či snad právě proto) pociťovat jako informace nepříjemné či zraňující.

59. Lze tak shrnout, že žalovaná zveřejnila toliko informace, které pro svoji pravdivost (jak plyne ze skutkových zjištění soudů, jimiž je dovolací soud vázán) nejsou způsobilé neoprávněně zasáhnout do práva na ochranu pověsti žalobkyně jako právnické osoby,

což platí i o formě jejich prezentace. Pouze z toho, že žalovaná v reportáži (na jejím začátku) uvedla pravdivé informace, které nevyznívají pro žalobkyni pozitivně, a zvolila dramatický hudební podkres, nelze učinit závěr, že by informace byly podány způsobem, který by byl manipulativní, vyvolával dojem zkreslení skutečnosti a působil primárně difamačně.

60. Zohlednění výše uvedených kritérií v rámci testu poměrování střetávajících se dvou ústavně zaručených práv vede v poměrech projednávané věci k závěru, že zveřejnění předmětných informací o žalobkyni v rámci reportáže žalované nebylo způsobilé neoprávněně zasáhnout do práva na ochranu pověsti žalobkyně.

V. Závěr

61. Jelikož právní posouzení věci odvolacím soudem není správné (dovolací důvod podle § 241a odst. 1 o. s. ř. byl uplatněn důvodně) a vzhledem k dosavadním výsledkům řízení bylo možné o věci v dovolacím řízení rozhodnout, Nejvyšší soud v souladu s § 234d odst. 1 písm. b) o. s. ř., napadený rozsudek odvolacího soudu změnil.

62. K tomu je třeba doplnit, že rozhodnutí dovolacího soudu není založeno na odlišných skutkových zjištěních či na originálním posouzení věci z pohledu předchozího řízení a nejedná se v tomto smyslu tedy ani o rozhodnutí pro účastníky překvapivé či porušující zásadu kontradiktornosti řízení. Posouzení, zda uveřejnění předmětných informací žalovanou bylo způsobilé neoprávněně zasáhnout do pověsti žalobkyně na základě testu poměrování střetávajících se ústavně zaručených práv, a to práva na zachování dobré pověsti jednotlivce a práva na svobodu projevu a na informace, bylo předmětem posuzování již v řízení před soudy nižších stupňů. Kritéria pro provedení tohoto testu pak byla dovolacím soudem formulována již v jeho předchozím kasačním rozsudku ze dne 31. 5. 2023, sp. zn. 23 Cdo 2482/2022. Strany tak měly v řízení dostatečnou možnost vznášet ve věci vlastní argumenty a žalobkyně rovněž měla možnost se k podanému dovolání žalované vyjádřit. Rozhodnutí dovolacího soudu navíc potvrzuje rozhodnutí soudu prvního stupně, jež bylo stranám známé, a strany měly vůči němu možnost v řízení efektivně argumentovat. Jedná se tak o jinou situaci než kupříkladu v nálezech Ústavního soudu ze dne 9. 2. 2017, sp. zn. IV. ÚS 216/16, a ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. IV. ÚS 4044/16 (k tomu srov. například nález Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2018, sp. zn. III. ÚS 2551/16).

63. Výrok o náhradě nákladů řízení před soudy všech stupňů je odůvodněn ve smyslu § 243c odst. 3 věty první, § 224 odst. 1 a 2, § 142 odst. 1 a § 151 odst. 1 a 2 o. s. ř. tím, že žalovaná měla plný úspěch ve věci. Výrok I rozsudku soudu prvního stupně změnil odvolací soud rozsudkem ze dne 28. 2. 2022, č. j. 3 Cmo 97/2021-241, tak, že žaloba se v tomto rozsahu zamítá; dále odvolací soud tímž rozsudkem potvrdil zamítavý výrok III rozsudku soudu prvního stupně. Následně byl dovoláním napaden pouze ten výrok rozsudku odvolacího soudu, kterým odvolací soud změnil výrok II rozsudku soudu prvního stupně tak, že žalované uložil odstranit spornou část reportáže z webových stránek. Ohledně výroku II rozsudku soudu prvního stupně, kterým soud prvního stupně zamítl nárok žalobkyně na odstranění reportáže, nyní Nejvyšší soud změnil napadený rozsudek odvolacího soudu tak, že výrok II rozsudku soudu prvního stupně potvrdil. Z uvedeného shrnutí procesního vývoje věci plyne, že žaloba byla ve výsledku v celém rozsahu zamítnuta, žalovaná tak měla plný úspěch ve věci a náleží jí náhrada nákladů řízení před soudy všech stupňů.

64. Výše náhrady nákladů řízení sestává z paušální náhrady hotových výdajů v souvislosti se 17 procesními úkony (konkrétně 1x vyjádření k žalobě; 10x účast na jednání soudu prvního stupně i soudu odvolacího za každé započaté dvě hodiny; 2x doplnění skutkových tvrzení

a důkazních návrhů na výzvu soudu; 1x odvolání; 1x vyjádření k odvolání žalobkyně; 2x dovolání) žalované jakožto účastníka řízení, který není v řízení zastoupen podle § 137 odst. 2 o. s. ř., ve výši 300 Kč za úkon, a to dle § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb., o stanovení výše paušální náhrady pro účely rozhodování o náhradě nákladů řízení v případech podle § 151 odst. 3 občanského soudního řádu a podle § 89a exekučního řádu. Celkem tedy žalované náleží náhrada nákladů řízení ve výši 5 100 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku není přípustný opravný prostředek.

Nesplní-li povinný dobrovolně povinnost, kterou mu ukládá toto rozhodnutí, může se oprávněný domáhat výkonu rozhodnutí.

V Brně dne 28. 11. 2025

L. S.

JUDr. Pavel Tůma, Ph.D., v. r.
předseda senátu